

Till
Finansdepartement

Remiss av Staten och kommunsektorn - samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)

Sammanfattning

Trelleborgs kommun välkomnar utredningen, men framhåller att det är avgörande att kommunsektorns självstyrelse respekteras och att kommuner får möjlighet att framföra sina behov och synpunkter kring ändamålet med samverkan. Trelleborgs kommun betonar vikten av en ömsesidig förståelse mellan kommunsektorn och staten gällande prioriteringar hos de olika förvaltningsnivåerna. Ett förtydligande och en förstärkning av länsstyrelsens roll i samverkan mellan staten och kommuner välkomnas, men Trelleborgs kommun vill även framföra att en formalisering av SKR:s roll i samverkan bör undersökas parallellt.

Trelleborgs kommun bedömer att en förändring i samverkanslänken från nuvarande SKR till länsstyrelserna innebär höga administrativa kostnader för kommunsektorn.

Trelleborgs kommun har inget att erinra rörande lagförslaget för distansdeltagande vid fullmäktige- och nämndsammanträden.

Yttrandet

Kap 11 Statens samverkan med kommuner och regioner

Samverkan är nödvändig för att få de olika förvaltningarna och politiska nivåerna att fungera som en helhet. Trelleborgs kommun anser dock att betänkandet har främst utrett frågan om samverkansformer utifrån statens behov och målsättning, snarare än kommuners. Detta trots att det kommunala självstyret och målsättningar inom sina ansvarsområden är avgörande kriterier för kommuners deltagande i de olika samarbetsformerna. Staten styr redan kommunsektorn genom bland annat lagstiftningar, förordningar, riktade bidrag, rekommendationer och även förändringar i myndighetsnärvaron. Ett ytterligare steg för ökad styrning riskerar därför att tränga undan kommunala prioriteringar och minska kommuners förutsättningar att bestämma över sina verksamheter utifrån kommunens specifika behov och förutsättningar. Trelleborgs kommun anser att det är viktigt att kommunsektorn får möjlighet att delta i identifiering av behov och ändamål med samverkan.

Vad gäller informationsöverföring mellan staten och kommunsektorn så finns det redan flera etablerade kanaler inom olika sektorsområden och mer övergripande. Den stora omfattningen av styrsignaler om samverkan och de många statliga myndigheterna, vars uppdrag berör kommunsektorn, gör det komplext för kommuner och regioner att skapa sig en överblick. Därför förespråkar Trelleborgs kommun en förenkelning och ett tydliggörande av kommunikationsvägar mellan staten och kommunsektorn. Trelleborgs kommun bedömer dock att den nuvarande samverkansformen inom socialtjänsten är lämplig och tillräcklig.

Trelleborgs kommun vill även påpeka att förändringar i samverkansformen medför betydande ekonomiska, strategiska och administrativa konsekvenser för kommuner och regioner och kan kräva stora anpassningar för att tillgodose kommunens intressen. Trelleborgs kommun bedömer att betänkandet inte tillräckligt tydliggör vilka ekonomiska konsekvenser förslaget kan medföra för vare sig stat, region eller kommun. Även den förslagna förändringen i samverkanslänken från nuvarande SKR till länsstyrelserna kan innebära administrativa kostnader för både staten och kommunsektorn. Kommunsektorn, särskilt mindre resursstarka kommuner, behöver statligt ekonomiskt stöd för att kunna delta aktivt i de nya samverkansforumen.

Kap 11.10 Länsstyrelsen roll i samverkan

Trelleborgs kommun ser fördelar med att länsstyrelserna får ett bredare uppdrag, då de har en bred nödvändig kompetens om regionens förutsättningar i jämförelse med andra statliga myndigheter. Det är dock oklart vad det regionala kommunrådets uppdrag skulle vara. Enligt förslaget ska länsstyrelserna diskutera och samverka inom sitt befintliga uppdrag och *komplettera sektorsmyndigheternas kontakter med kommunerna*, utan nya befogenheter. Trelleborgs kommun ifrågasätter om ett sådant kommunråd skulle tillföra mervärde och komplettera exempelvis diskussioner inom skol- och utbildningsfrågor, utöver den befintliga samverkan som redan finns med statens skolmyndigheter. Trelleborgs kommun anser att kommunråd eller förbund skulle kunna vara ett bra komplement för regional samverkan med staten – men detta förutsätter att ett reellt behov identifieras. Den nya samarbetslänken genom länsstyrelserna bör utredas gällande vilka vinster det skulle medföra och vilka kostnader som kan uppkomma. Men framför allt om länsstyrelserna har kompetensen att hantera dessa frågor utöver sitt grunduppdrag.

Kap 12 Statens samverkan med SKR

Trelleborgs kommun delar SKR:s bedömning om att organisationen har goda förutsättningar att företräda sina medlemmar genom dess interna demokratiska uppbyggnad och arbetsformer. Trelleborgs kommun ser dock att de framförda bristerna i form av begränsad insyn i SKR:s organisation, att det saknar legitimitet gentemot regeringsformen och att det är svårt att kräva ansvar från organisationen vid genomförda insatser efter träffad överenskommelse. Enligt Trelleborgs kommuns bedömning borde en formalisering av hur samverkan kan/bör ske med SKR undersökas parallellt med de alternativa förslag som presenterats i betänkandet.

SKR har en lokal kännedom om dess medlemmar och en etablerad samverkansform med staten sedan tidigare som i många fall kommer behöva upprättas på nytt i någon form, vilket medför ekonomiska konsekvenser. Trelleborgs kommun ser hinder i hur landets samtliga kommuner och regioner aktivt ska kunna vara en del i den samverkan som föreslås i de frågor som SKR sedan tidigare hade ett informellt ansvar för att hantera, oavsett om det blir en fråga om ingående i kommunalförbund eller dylikt för att hantera olika frågor. Detta innebär i sig också ett ingrepp i det kommunala självstyret för hur kommunerna ska driva sin verksamhet.

Del III Fullmäktige- och nämndsammanträden

Trelleborgs kommun anser att det är positivt att utredningen lämnar förslag till förtydliganden i kommunallagen för digitala politiska möten. I övrigt har Trelleborgs kommun inget att anmärka på betänkandets lagförslag gällande distansdeltagande vid fullmäktige- och nämndsammanträde.

Ordförande

.....
Mathias Andersson

.....

Kommundirektör

.....
Gisela Öst

.....